

התרגשות והתחשדות

„אתה לא נורמלי“

צביעות שאין דומה לה!
אורי אבנרי: אני חושב שאתה לא לגמרי נורמלי, חברי הכנסת גרוס!
היו"ר ראובן ברקת: חברי הכנסת, לאחרונה אנחנו נסערים יותר מדי.
 ● הצעת החוק שלנו, שאלה התכונן גרוס, להתרה של יחסים הומוסקסואליים (אבל רק בין מבוגרים, ומתוך הס-

גרוס

כמה הדדית!) הוזכרה אף היא השבוע. גי צלתי הצעת חוק, בה הציע שרי המשפטים יישו שפירא לתקן פרט אחר באותו סעיף של החוק הפלילי, כדי להעלות ולגמק את דרישתנו.

דיברתי ארוכות על הצורך לבטל את הדין, ולאפתעת רבים התייחס לכן שפירא בדבריהתשובה, והביע את דעתו שיש לי קבל הצעת חוק זו! (היה ברור שאינו יכול להגיש הצעת חוק כזאת בעצמו, בגלל הדין קואליציה עם הדתיים).

● הגשנו שורה של הצעות דחופות ל: סדר היום, על הנושאים הבאים: **תיכנון ירושלים, הצהרת ראשי הממשלה** על הצורך לגרש אותי מהכנסת, הצהרות השרים על **שיחות יארינג, המאורע עות בפולין, ההחלטה להנהיג שידורי פירסומת בטלוויזיה**. נשיאות הכנסת דחתה את כולן.

● הגשנו שורה של שאליות, בין הן שאר על: **הכרזת ראשי הממשלה על טי בארץ, חלוקת דואר באמצעות קבלן גירוי מהכנסת,**

ביקור איש כנסיה סוביי, פרטי, מימון קניית מירוצי המכוניות עליי הדתיים.

היה זה שבוע בעל מיגזן רחב מאוד של פעולות סיעתנו. אפשר לסכם אותם רק ב"קיצור, פירוט הדברים היה דורש עמודים רבים. בין השאר:

- פניתי במכתב רשמי ליו"ר הכנסת, ראובן ברקת, ומחיתי על **דבריה שר ראשי הממשלה** בכינוס המפד"ל, בהם ביקשה להמציא לה חוק שאפשר „להוציא את אורי אבנרי מהכנסת“.
- שלום כהן דיבר על בעיית **עיירות הפיתוח** (ראה מיסגרת), והגיש הצעת סיכום, שרק אנחנו הצבענו בעדה.
- גם אני וגם שלום כהן דיברנו על **המצב המישפטי בשטחים המוחזקים** (ראה מיסגרת).

● ניהלתי דרישה ארוך עם שרי המשפטים, רה, שלמה הילל, שראשי הממשלה שלחה אותו לענות לשאלות הגשתי לה בי עניין חופשי הפעולה של תושבי השטחים המוחזקים. מכיון שהיו כמה שאליות, ולכל אחת יכולתי לשאול שאלה נוספת, ניתן לי לדחוק אותו לפינה.

● תחילה העמיד פנים כאילו יש למעשה חופשי פעולה פוליטי לתושבי השטחים, אך לבסוף נאלץ להודות כי הם צריכים לבקש רשיון לכל אסיפה, ואז — אולי! — יתנו להם רשיון. (פירושו של דבר, שכל מי שיקבל רשיון לכנס מסויים, יוכתם מראש כסוכן ישראלי!).

● כאשר הוצע לדון בדו"ח ועדת אורים על השטחים המוחזקים, נמנענו מהצבעה. בדברי ההמקה, תבעתי שיוקם מוסד ישראלי קבוע **לפיקוח על הנעשה בשטחים**, לטובת שמנו הטוב בעולם, הפרכת האשמות כוונות ובריאותנו הנפשית. קבעתי כי „מה ששלוש שנים אני נמצא במועקה נפשית מתמדת, מפני שאין מוסד כזה לביורו האשמות והשמעות המרחפות בחלל השטחים“.

● העליתי במיסגרת שאלתה את הדין **מיקרה המחריד של הנער בן היצ, שי נעצר לחקירה**, נכלא בחברת שני פושעים מין, ונאנס עלידם. שרה-מסטר הודה בי עובדות, וטען כי לא ניתן למנוע דברים כאלה לגמרי. ייסרתי אותו על כך ותבעתי שיגוי קיצוני של המצב, ואז התפרץ לפתע ח"כ שלמה יעקוב גרוס:

ש. י. גרוס: הרי אתה בעד זה, מה אתה חוד כל כך? זוהי צביעות שאין דומה לה! הצעת את החוק הזהו תבטיש לך!

בארבעת ימי השבוע שעבר הגיעה הכנסת לשני הקצות. לשיא של התרגשות כנה, ולמעמקים של שיעמום טוטאלי.

התרגשות באה בכנס המיוחד, למחרת הטלת גורדין המוות בלנינגראד. סיעתנו, שהיתה הראשונה שהעלתה בשעתו הצעה לסדר היום אחרי מאסר היהודים בלנינגראד, היתה שותפת מלאה למחאה.

כשנתבקשו לשתף את עצמנו בהחלטה פה-אחד של הכנסת, נענינו לבקשה זו למען האחר דות הלאומית, ומתוך תקווה להצלת הקורבנות, אף כי לא היינו שלמים עם כל פרטי הניסוח (השתדלנו לשכנע את ראשי הסיעות שאין זה נכון, במיקרה זה, להטיל על מנחם בגין, זקא, לקרוא את הצעת ההחלטה, כדי לא לתת פיתחון-פה לכובייטיים. אך נכשלנו במאמץ זה).

המעמד היה מרגש ואמיתי. חבל שהוא נראה בטלוויזיה כה עלוב ומיסכן, בגלל הסידורים הלקויים לצילום ולהקלטה.

ארבעה ימים לפני כן נערך בכנסת תרגיל הפוך — הכנסת כולה הפכה לאסיפת-בחירות של מפלגת-העבודה.

הנושא היה עיירות הפיתוח. הזמינו את ראשי העיירות, והושיבו אותם ביצע. הטילו על איש מפלגת-העבודה בשדרות, ח"כ יהונתן יפרה, לפתוח את הדיון. התוצאה: תשפכות של נאומי צביעות והתחשדות, במשך ארבע שעות, ששכל נואמי המערך קמו ודרשו מן הממשלה להמטיר על העיירות מכל טוב.

מלפוצץ בועת סכונ מלאכותית זו, בקריאת-ביניים פשוטה. זה היה כאשר סיכם את החיכוח איש מפלגת-העבודה, דויד קורן, הוא קרא רשימה ארוכה של דברים החסרים בעיירות.

קורן

אורי אבנרי: ממי אתה דורש את כל זה? מה הכתובת? **דויד קורן:** אני דורש מכולנו.

אורי אבנרי: אתה דורש מהממשלה, אותה ממשלה שאתה מייצג אותה כאן?

דויד קורן: נכון, אינני מכחיש. אני לא הצטרפתי לסיעת ה"עולם הזה“.

אורי אבנרי: אם תרשה לי, אני מוכרח להעיר על תופעה זו, שקמים פה חברייכנסת מטעם המערך, בזה אחר זה, וכולם אומרים: צריכים, צריכים, מי צריכים? אתם צריכים, ולא אנחנו! אתם הממ"שלה, לא אנחנו!

פרות קדושות

בעיירות פיתוח

בין עיירת העולים לבין קיבוצי הסביבה כלהלן: „כשתושבי קרית שמונה משתמשים במושג „הס“, אין הם חושבים על תושבי תל-אביב, ירושלים או חיפה. בני הערים הגדולות נראים רחוקים מאוד לאיש העני, שמושגיו על מרחק גיאוגרפי שונים אף הם מאלה של בן חברת-הרוחחה. הכוונה במושג היא לאנשי הקיבוצים, המוכרים להם בעיר קר במסגרת היחסים שבין עובד למעביד...“

...נכון, כמה מן העיירות, תודות אולי למיקומן הגיאוגרפי המוצלח יותר, או ל"חומר-האנושי שהתיישב בהן, או למקורות התעסוקה המיוחדים לאורן, עוד יהיו ערים ואמהות בישראל, ואפשר יהיה להתגאות בהישגיהן. בחלק מהן אפשר להתגאות גם היום. אבל מיספרן מצומצם עד כדי חרדה. רמה עם הישובים האחרים, אותם ישובים שברור היום בעליל, כי אין להם שום סיכוי להגיע לעצמאות כלכלית, ובחודא לא לגיבוש חברתי? האם להניח להם להתפתח כמעבדות, שמהן בורחים התושבים אפילו למשכנות העוני של הערים הגדולות? מעבדות עם תר שבם הרואים כסלאמס של תל-אביב, ואפילו של באר-שבע, מקום שאליו עולים מהג' קום בו הם נמצאים? האם להניח להן לשי מש חממות לנוער מאוכזב, מתוסכל ומועד לטיפולם של השוטר וקצין המבחן?

ביויכוח על עיירות הפיתוח, השמיע שלום כהן את הגישה העקרונית של סיעתנו — גישה הכופרת בסיסמות ה"עב" בני השאר אמר:

שלום כהן: ...גם אם נזרים את כל הדברים הטובים לעיירות הפיתוח, לא נביא תרופה לבעיותיהן הקשות, ולפעמים הממ" אירות. היינו עוסקים רק בקוסמטיקה, כי יפוי החזית. היינו אולי דוחים את המשב" רים הגדולים לעוד חמש או עשר שנים. אבל הבעיות היו מתפרצות החוצה, בצורה חמורה עוד יותר.

על כן אנו מעדיפים לגשת אל בעיית ע" יירות הפיתוח ביתר כנות, ביתר נכונות לבחון את שורשי הבעיה ולקרוא לדברים בשמם.

בראש וראשונה, חייבים אנו לשאול: האם יש זכות-קיום לכל עיירות הפיתוח הקיימות כיום בי ישראל?

דובר היום על מדיניות „פיזור האוכל" סיה" עם כל הכבוד לעבר ההתיישבותי של התנועה הציונית, הרי מדיניות זו היא פרה קדושה, שאנו חייבים להסיר ממנה את הילת הקדושה.

תורת פיזור האוכלוסייה היא בת השי" גרה של דורות עברו, פרי-מחשבתם של אנשי מנגנון ההתיישבות שלא השתחררו מסיסמת „עוד דונם ועוד דונם“, גם לא לאחר שקמה ונוסדה מדינת ישראל. הם לא היו מסוגלים להכיר בעובדה, כי התרבות של ימינו היא תרבות עירונית. הכמיהה המיסטית לקיומה הקטנה, בנסי" בות של היינו, שייכת לעבר.

במציאות — היא ריאקציונית במהותה.

העיתונאית עליזה לונברג סיכמה את ש" לוש שנות חייה בקריית שמונה בספר פרקי קריית שמונה. היא מתארת את הפער

הדת היא

עניין פרטי!

הצעת-חוק פרטית של אליעזר שוש" טק, בעניין „מיהו יהודי“, נתנה לנו הזדמנות להשמיע בפה מלא את תביעתנו להפרדת הדת מן המדינה. עשינו זאת במיסגרת של הימנעות מהצבעה:

אורי אבנרי: הדרך היחידה למנוע סערות, למנוע את ההתנגשות בין המחנה הדתי לבין המחנה החילוני, לטובת שני ה" צדדים ולטובת המדינה, היא הדרך שהוצעה פה אחד על-ידי בית המשפט העליון בשיא משפט שליט: למחוק בכלל את הפרטיש „לאום" ממירשם התושבים.

בלתי-לזויים, כדי לברר אם יש עתיד לכל ערי הפיתוח, ואם לא לכולן — כי אז להפיק את המפי קנות הנובעות מכך.

תפיסתנו, מבוססת על הפרדת הדת מן המדינה, לטובת הדת לא פחות מאשר ל" טובת המדינה. אני משוכנע שהחברים ה" דתיים בבית הזה יגיעו כיום מן הימים בעצמם אל התפיסה הזאת, כאשר יישבר המודוס-חיוני בניניהם ובין המחנה הח" לוני, והם ימצאו את עצמם במיעוט. לפי המצב המישפטי הקיים המחנה החילוני הוא שיקבע אז את ההלכה הדתית; אורי אב" נרי או מי שיבוא במקומו יקבע הלכות של דת ישראל...

מרדכי סורקיס: לא יתכן שיהיה מישוה במקום אורי אבנרי כנסת בלי אורי אבנרי — אי אפשר! אנו לא נסכים! אנו נערוך הפגנות! אי אפשר שיהיה מישוה בי מקומך...

אורי אבנרי: הפרדת הדת מן המדינה מירושה: המדינה לא תתערב בהגדרה העצ" מית הדתית או הלאומית או האידיאולוגית של אורת מאורחיה. היחס היחיד הקיים בין הפרט ובין המדינה הוא במישור האזרחות, הקובעת זכויות וחובות. איך הפרט מגדיר את עצמו מבחינת שייכותו האידיאולוגית, הלאומית או הדתית — אין זה עניינה של המדינה.

אין שום צורך שהמדינה תתערב בזה; אין צורך לאומי, אין צורך דתי, אין גם צורך ביטחוני, כפי שחשבו פעם. זהו הפתרון.